

DOB RÝ D E Ň, S A M O S P R Á V A

BREZANSKÝ ŽIVOT » 2/2019

PRÍLEŽITOSTNÉ NOVINY PRE OBČANOV OBCE BREZA

90 ROKOV EXISTENCIE POŽIARNEJ OCHRANY V OBCI BREZA

Nech kdekoľvek splanie požiar,
ja splním svoju povinnosť,
životy spasíť, pane, daj mi sily dosť.
V náručí vyniesť dieťa,
kým ešte nevyprší čas,
ale aj starca,
matku, ktorá má sivý vlas.
Na stráží stojím stále,

pretože povolaný som,
pred ohňom chrániť svojich,
blížneho jeho dom.
Ak z tvojej vôle má stať sa,
že sám pritom život stratím,
požehnaj pane mojej rodine
a láskavou rukou vráť im,
čo pri plnení poslania som iným dal.

Dňa 18. augusta 2019 sme si pripomenuli 90-te výročie od založenia dobrovoľnej požiarnej ochrany v našej obci. Pri tejto príležitosti sa konala slávnostná svätá omša v rímskokatolíckom kostole, kde bola miestnym správcom farnosti vd. pánom farárom posvätená hasičská zástava. Slávnostného aktu sa okrem miestnych členov zúčastnili starosta obce Breza, poslanci obecného zastupiteľstva, DHZ obce Novot', DHZ obce Lomná a bývalý predseda Územnej organizácie DPO Dolný Kubín pán Jozef Straka.

Pri tejto príležitosti boli 18 zaslúžilým členom odovzdané ďakovné plakety. Na spriemnenie celej akcie nám vyhrávali naši mladí heligonkári.

Hasiči konajú svoju prácu v znamení vznešeného Kristovho odkazu: "Miluj svojho blížneho."

My vykonávame prácu, ktorá smeruje k prebudovaniu ideológie našej spoločnosti.
Naše prostriedky sú - láska, milosrdenstvo, bratstvo a svornosť.

Tieto myšlienky vyslovil veliteľ Zemskej Hasičskej Jednoty na Slovensku brat Miloslav Schmidt pri ustanovení Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku dňa 6. augusta 1922 na celoštátnom zjazde Československého hasičstva v Trenčíne.

Život pokračuje, obohacuje nás. Vraj skoro všetko už raz bolo niekedy, niekým povedané a možno aj napísané. Život však pokračuje. Prináša svoje nové deje a udalosti, ktoré obohacujú naše poznanie.

Je mnoho neznámych hrdinov, ktorí netúžia po oslavovaní samých seba. **Takýmito sú aj hasiči. Blížnemu na pomoci.** To je najsilnejšie puto, to je najsilnejšia pohnútka v ich činnosti, často až v najkrajnejšej obetavosti.

Naozaj hasičská láska je nemá. Nerozpráva kvetnatými slovami a vybranými frázami. Nepozerá na to, ako sa má vyjadrovať, aby nikoho neurazila. Hasičská láska spočíva v skutkoch voči blížnemu svojmu, voči svojmu okoliu. Lebo hasič ide napred i za cenu vlastného života. Nepozerá a nečaká na to, či ho pochvália, alebo nie – vlastne ani nemá čas sa s podobnými myšlienkami zaoberať či zapodievať s tým, či mu postavia pomník, či jeho prsia ozdobia čestným odznakom alebo medailou uznania. V hasičských skutkoch sa odradľuje samo praktické evanjelium. Nemôže sa nikdy spoliehať na to, že červený kohút nezakikríka. Musí sa vždy za každých okolností postaviť na svoje miesto a to aj vtedy, keď si druhí užívajú svoj voľný čas – **pre neho takáto výhoda nejestuje.**

Za 90 rokov existencie požiarnej ochrany v obci Breza sa veľa zmenilo. Hlavne čo sa týka financovania, vybavenia hasičskou technikou (IVECO DAILY, protipovodňový vozík – získané obcou Breza od MV SR), rekonštrukciou hasičskej zbrojnice, vybavenosť súťažných družstiev, ktoré nás úspešne reprezentujú v súťažiach na rôznej úrovni (hlavne družstvo mladých dievčat)... Jedno však zostáva stále platné – nevšedná obetavosť, nadšenie a oddanosť veci požiarnej ochrany tých, ktorí strávili veľkú časť svojho života v jej radoch. Nie však len súčasných – živých, najmä však tých, ktorí stáli pri jej kolíske. Žiaľ dnes už spia svoj nerušený, posmrtný spánok na brezanskom a iných cintorínoch.

Svätý Florián, náš patrón, stoj pri nás, buď nám nápomocný v rozhodujúcich ťažkých chvíľach.

Ing. Jozef Maťovčík
predseda DHZ obce Breza

SAMOSPRÁVA OBCE

OBEČNÉ ZASTUPITELSTVO KONANÉ DŇA 31.MÁJA 2019 PRIJALO UZNESENIA:

- č.09/2019 berie na vedomie interpelácie poslancov
- č.10/2019 schvaľuje Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Breza na II.polrok 2019
- č.11/2019 berie na vedomie čerpanie rozpočtu k 31.03.2019
- č.12/2019 schvaľuje
1. Záverečný účet obce Breza a celoročné hospodárenie bez výhrad
 2. Použitie prebytku rozpočtového hospodárenia na tvorbu rezervného fondu vo výške 50 791,59 €
- č.13/2019 berie na vedomie Správu hlavného kontrolóra a stanovisko k Záverečnému účtu obce Breza za rok 2018
- č.14/2019 schvaľuje zaplatenie faktúr z rezervného fondu na projekty Komplexné zníženie spotreby energie pri prevádzke materskej školy, Stavebné úpravy požiarnej zbrojnice a Kamerový systém obce Breza
- č.15/2019 schvaľuje rozpočtové opatrenie č.2
- č.16/2019 schvaľuje VZN obce Breza č.1/2019 o výške príspevkov v materskej škole, školskom klube detí a školskej jedálni
- č.17/2019 berie na vedomie kúpnu zmluvu - Jakub Náčin
- č.18/2019 schvaľuje zámennú zmluvu - Vladimír Dudášik a Štefánia Dudášiková
- č.19/2019 schvaľuje vypracovať zámennú zmluvu - Stanislav Papajík
- č.20/2019 schvaľuje podanie projektu s názvom „*Stavebné úpravy požiarnej zbrojnice v obci Breza II etapa*“
- č.21/2019 schvaľuje vstup obce Breza do združenia „*Združenie obcí pre rozvoj cestovného ruchu na Orave*“
- č.22/2019 schvaľuje výšku poplatkov za využívanie viacúčelovej haly verejnosťou
- č.23/2019 schvaľuje fin.príspevok Oravskému pramienku na organizovanie akcie Brezanská heligónka
- č.24/2019 schvaľuje doplnenie členov Komisie mládeže a športu

OBEČNÉ ZASTUPITELSTVO KONANÉ DŇA 05.SEPTEMBRA 2019 PRIJALO UZNESENIA:

- č.25/2019 berie na vedomie interpelácie poslancov
- č.26/2019 berie na vedomie Správu hl. kontrolóra obce Breza o kontrolnej činnosti za I.polrok 2019
- č.27/2019 berie na vedomie čerpanie rozpočtu k 30.06.2019
- č.28/2019 schvaľuje rozpočtové opatrenie č.3
- č.29/2019 berie na vedomie Konsolidovanú výročnú správu obce Breza za rok 2018
- č.30/2019 schvaľuje VZN č.2/2019 o čase predaja v obchodoch a čase prevádzky služieb na území obce Breza
- č.31/2019 schvaľuje Zámennú zmluvu – Stanislav Papajík
- č.32/2019 doporučuje posunutie žiadosti A.Müllerovej stavebnej komisii
- č.33/2019 schvaľuje Kúpnu zmluvu – Jakub Náčin
- č.34/2019 schvaľuje členov prípravného výboru počas Jednoduchých pozemkových úprav
- č.35/2019 schvaľuje zámer zámeny – Ján Vnučák
- č.36/2019 doporučuje posunutie žiadosti J.Lipničn stavebnej komisii
- č.37/2019 schvaľuje členov rady školy z radov poslancov a zo občianskeho združenia ECHO
- č.38/2019 schvaľuje žiadosť o finančnú pomoc
- č.39/2019 schvaľuje spolufinancovanie 5% pre projekt z Olympijského výboru na sedačky na štadión

ZO ŽIVOTA ŠKOLY

Začiatok nového školského roka nám poskytol možnosť zhodnotiť snahu našich žiakov v uplynulom školskom roku. Pre nás, učiteľov, je zároveň bilancovaním toho, čo sa nám počas roka podarilo, čo nás potešilo a tiež toho, čo by sa dalo zlepšiť a zdokonaľiť. V nasledujúcich riadkoch si môžete prečítať stručný prehľad výsledkov za uplynulý školský rok.

VYHODNOTENIE SPRÁVANIA ZA 2. POLROK V ŠKOLSKOM ROKU 2018/2019

V ročníkoch 1. – 9.:

- Pochvala triednym učiteľom: 31 žiakov	- Pokarhanie riaditeľom školy: 2 žiaci
- Pochvala riaditeľom školy: 23 žiakov	- Znížená známka na stupeň 2: 6 žiakov
- Napomenutie triednym učiteľom: 18 žiakov	- Znížená známka na stupeň 3: 3 žiaci
- Pokarhanie triednym učiteľom: 9 žiakov	- Znížená známka na stupeň 4: 2 žiaci

VYHODNOTENIE PROSPECHU ZA 2. POLROK V ŠKOLSKOM ROKU 2018/2019

V ročníkoch 1. – 9.:

- Prospelo s vyznamenaním: 67 žiakov	- Neprospievajúci s možnosťou opravnej skúšky: 1 žiak
- Prospelo veľmi dobre: 32 žiakov	- Neklasifikovaní: 1 žiak
- Prospelo: 79 žiakov	
- Neprospievajúci bez možnosti opravnej skúšky: 3 žiaci	

Komisionálne skúšky sa konali v dňoch 22. a 23. augusta 2019. Skúšky boli úspešne zvládnuté, a preto bol možný postup do ďalšieho ročníka.

VYHODNOTENIE DOCHÁDZKY ZA 2. POLROK V ŠKOLSKOM ROKU 2018/2019

V ročníkoch 1. – 9.:

- Zameškané hodiny: 7323	- Hlásenie na ÚPSVaR v Námestove, obecný úrad: 7
- Ospravedlnené hodiny: 7195	
- Neospravedlnené hodiny: 128	

Naša škola sa okrem výchovnovzdelávacieho procesu zapája do rôznych školských aj mimoškolských akcií.

ÚSPECHY NAŠICH ŽIAKOV

Naši žiaci sú veľmi šikovní, vystupovali na kultúrnych podujatiach v našej obci aj mimo nej, reprezentovali školu v mnohých športových, výtvarných, literárnych a vedomostných súťažiach, Zúčastnili sa rôznych besied, školských aj mimoškolských akcií. Okrem toho máme na škole aj mimoriadne šikové deti, ktoré majú výborné známky a vzorné správanie.

NAJVIAC SA DARILO NA SÚŤAŽIACH TÝMTO NAŠIM ŽIAKOM:

Tímea Podstrelená, 5.A, 3. miesto, Stvárni knihu- výtvarná súťaž, celoslovenské kolo, Bratislava

Jasmína Trnková, 6.A, 1. miesto, Olympiáda z anglického jazyka, okresné kolo, Námestovo

Jasmína Trnková, 6.A, 3. miesto, Olympiáda v anglickom jazyku, krajské kolo, Čadca

Nina Kubasová, 6.A, úspešná riešiteľka, Biologická olympiáda – botanika, krajské kolo, Čadca

Nina Kubasová, 6.A, 1. miesto, Biologická olympiáda - botanika, okresné kolo, Námestovo

Jaroslav Juriga, 7.A, 1. miesto, Beh do vrchu - kat. 6.-7.r., okresné kolo, Oravské Veselé

Nina Kubasová, 6.A, 1. miesto, Žiacka latka, okresné kolo, Oravská Polhora

Jaroslav Juriga, 7.A, 1. miesto, Žiacka latka, okresné kolo, Oravská Polhora

Michaela Betíková, **Vanesa Večerková**, 5.A, 2. miesto, Valentínka - výtvarná súťaž, okresné kolo, Námestovo

Detský folklórny súbor Grúnik, bronzové pásmo, Oravské krpčky, regionálna súťaž, Nižná

Jakub Kormaňák, 8.A, úspešný riešiteľ, Pytagoriáda, okresné kolo, Námestovo

Rebeka Palková, **Matej Majcher**, 6.A, úspešní riešitelia, Námestovský fyzik, Námestovo

Žiaci ZŠ Breza, 3. miesto, Stolný tenis, kvalifikácia do okresného kola, Lokca

Žiaci ZŠ Breza, 3. miesto, Florbal, kvalifikácia do okresného kola, Mútne, **Jaroslav Juriga**- vyhlásený za najlepšieho brankára

Emma Betíková, 6. A, 3. miesto, Atletika ml. žiakov - hod kriketovou loptičkou, okresné kolo, Rabča

TESTOVANIA ŽIAKOV

Žiaci 5. a 9. ročníka úspešne zvládli celoslovenské testovanie.

Žiaci 5. ročníka v **TESTOVANÍ 5** v predmete matematika mali úspešnosť 66,8%, v predmete slovenský jazyk 57,7%. Celoslovenský priemer z matematiky bol 59,3%, zo slovenského jazyka 58,4%. V matematike sú žiaci 7,5% nad celoslovenským priemerom a v slovenskom jazyku 0,7% pod celoslovenským priemerom.

Žiaci 9. ročníka v **TESTOVANÍ 9** v predmete matematika mali úspešnosť 71,1%, v predmete slovenský jazyk 59,3%. Celoslovenský priemer z matematiky bol 63,1%, zo slovenského jazyka 62,3%. V matematike sú žiaci 8,0% nad celoslovenským priemerom a v slovenskom jazyku 3,0% pod celoslovenským priemerom.

Žiaci 4.,5.,7.,8. a 9.roč. sa zapojili do E- testovaní z predmetov M, SJ v ktorých boli úspešní. Testovania bolo zamerané na zistenie úrovne vedomostí z daných predmetov v jednotlivých ročníkoch.

V 1. roč. boli testované pohybové predpoklady žiakov. Testovanie organizovalo Národné športové centrum, ktorého cieľom bolo poskytnúť informáciu o tom, na aké druhy športov má dieťa vrodené predpoklady.

V školskom roku 2018/2019 bola v ZŠ s MŠ Breza vykonaná inšpekčná činnosť Štátnou školskou inšpekciou. Predmetom školskej inšpekcie bolo zistiť úroveň dosiahnutých kompetencií v oblasti prírodovednej gramotnosti. Žiaci 9. ročníka testovanie úspešne zvládli a dosiahli v teste v porovnaní s dosiahnutým národným priemerom aj s dosiahnutým priemerom žiakov v testovaných školách v kraji lepšie výsledky.

Žiaci 9. ročníka úspešne zvládli prijímacie skúšky a boli prijatí na štúdium na stredné školy. Na štvorročné študijné odbory nastúpilo 13 žiakov, na trojročné učebné odbory 2 žiaci. Prajeme im veľa úspechov v nových školách!

AKCIE NAŠEJ ŠKOLY

Počas školského roka 2018/2019 sa naša škola zapojila do preventívnych programov organizovaných v spolupráci s CPPPaP v Námestove.

Na škole boli zorganizované besedy: Zdravý životný štýl, Boj proti obezite, Otuzovanie, Chrbtica školáka, Zdravý chrup, Životné prostredie, Prevencia šikanovania, beseda s Augustínom Maťovčíkom, beseda o archeológii a iné.

Zúčastnili sme sa kultúrnych, divadelných predstavení a výchovných koncertov, ako Integrácia – koncert v Bratislave, Urpín – koncert v Banskej Bystrici, Spoločne proti násiliu na deťoch a iné.

Niektoré školské akcie prebiehali formou projektového vyučovania: Deň knižníc, Vianočné sviatky, Deň Zeme, Bezpečne na internete, Deň boja proti drogám, Rozprávková noc. Iné formou tematického vyučovania: Deň jazykov, Deň mlieka, Deň jablák, Deň šípok, Kyberšikana, Tradície našich predkov, Deň vody, Milión detí sa modli ruženec, Deň detí.

V školskom roku boli zrealizované exkurzie, výlety, účelové cvičenia, didaktické hry, turistické pochody a rôzne športové školské súťaže.

Deti sa zapájali do tvorivých aktivít, ako najkrajšia jesenná výzdoba, vianočné dielne, vianočný program – Trieda baví triedu, zhotovenie záložiek, vyrábanie šperkov, veľkonočné dielne, vynášanie Moreny, Karneval, Valentínsky ples a iné.

Naši žiaci sa zapojili do zberu papiera, tetrapakov.

Súbor Grúnik so svojím programom vystupoval na rôznych kultúrnych podujatiach v škole aj v obci.

Žiaci 3. a 4.roč. sa zúčastnili plaveckého výcviku, žiaci 7. a 8. roč. lyžiarskeho výcviku.

Naša škola a obec Breza aktívne spolupracuje s družobnou školou Ostravice formou výmenných pobytov.

NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK

V školskom roku 2019/2020 navštevuje našu základnú školu 188 žiakov. 187 navštevuje školu a 1 žiak je prijatý na osobitný spôsob plnenia vzdelávania sa v zahraničí. Na ročníkoch 1. - 4. je 87 žiakov a na ročníkoch 5. - 9. to je 101 žiakov. Na základnej škole pôsobí 17 pedagogických zamestnancov vrátane vychovávateľky v ŠKD a jednej asistentky učiteľa. Na ročníkoch 1. - 4. je zriadených 5 tried a na ročníkoch 5. - 9. je zriadených tiež 5 tried.

Materskú školu navštevuje 58 detí. V materskej škole pôsobí 6 pedagogických zamestnancov. Výchovnovzdelávací proces prebieha v troch triedach.

Poplatky za ŠKD, MŠ, stravu sú zverejnené na web stránke školy: zsbreza.edupage.org.

Chceme sa poďakovať žiakom za ich usilovnosť, učiteľom za ich trpezlivosť, rodičom za ochotu pomáhať svojim deťom pri príprave do školy. Poďakovanie patrí aj obecnému úradu, pánovi starostovi a poslancom, ktorí k našej škole pristupujú vždy so záujmom a ochotou pomôcť. V neposlednom rade chceme vyjadriť vďaka aj všetkým nepedagogickým pracovníkom, bez ktorých by chod školy nebol možný. Spoločne si zažejme úspešný a pokojom naplnený nový školský rok 2019-2020.

vedenie školy

Občianske združenie ECHO pozýva všetkých na Vianočné trhy, ktoré sa uskutočnia 14.12.2019 o 14:30. Záujemcovia nech sa nahlásia na obecný úrad.

ŽIVOT DETÍ V NAŠEJ MATERSKEJ ŠKOLE

Každým rokom do našej MŠ nastupujú nové deti, ktoré sú plné očakávaní z niečoho nového. Nástup dieťaťa do škôlky je veľmi dôležitým a významným krokom tak pre neho, ako aj pre jeho rodičov. Pre dieťa preto, že oficiálne vstupuje do širšieho sociálneho spoločenstva, pre rodičov preto, že nechávajú dieťa „osamote“ v starostlivosti cudzích osôb. Dieťa a rodičia sú k sebe pripútaní. Vstupom do materskej školy nastáva chvíľa, kedy sa už musia na určitý čas od seba odlúčiť. Významný psychiater Marcel Rufo píše: „Odlúčenie je potrebné preto, aby sme vlastnili svoje JA. To nám umožňuje vytvárať nové väzby, nové vzťahy a žiť svoj život.“ Po rokoch skúseností vieme, aké je to pre deti a samotných rodičov ťažké. Snažíme sa preto vytvárať také prostredie a klímu, aby sa „novým“ deťom, ale aj

starším, v škôlke páčilo a aby sme im prechod z domáceho prostredia čo najviac uľahčili. Volíme také metódy a formy, aby naša práca mala efekt a bola prínosom pre všetky deti; rozvíjala ich kompetencie komplexne vo všetkých oblastiach. Snažíme sa o úzku spoluprácu s rodičmi formou rôznych spoločných stretnutí, či už tvorivými dielňami, besiedkami a pod.

ŽIVOT DETÍ V ŠKÔLKE VÁM PRIBLIŽÍME V BÁSNICKE:

V našej škôlke od malička,
máme vždy usmiate líčka.

Kamaráti všetci sme, spolu sa tu bavíme
s bábou, legom, autíčkom a aj s malým Janíčkom.
Nové veci spoznávame, vedomosti rozvíjame.

Ak neveríš, tak k nám bež!

Presvedčiť sa môžeš tiež.

Do sadu si košík ber, je tu mesiac **september**.
Škôlkarmi sme sa stali, sami zostali, neplakali.
Veľkáči nás vítajú, pekné piesne spievajú.

Je tu mesiac **október**.

Dedko, babka sviatok majú tomu ver!
Spolu sme sa pripravili, pekný program nacvičili.

V novembri juuuuj paráda, púšťame si šarkana.

December tiež veľký je, pani Zima kraľuje.
Čižmičky sme pripravili, Mikuláša privítali.
Vystúpenie pekné máme,
šťastný Nový rok želáme .

Pekne sneží, sype sa! **V januári** sanica.

Karneval **vo februári**, veru sme sa zabávali.

Marec mesiac knihy je, tá nám veľa rozpovie.

Kam to mieri kvapka vody
a s Morenou kde sme boli,
ako vesmír funguje, aj to z čoho papier je.

Apríl plný prekvapení, plynie asi v takom znení.

Deň vtáctva, mesiac stromu,
sviatok Veľkej noci k tomu.
Samozrejme dielnička, pridaj sa k nám mamička.
Ochrancovia všetci sme, prírodu si chránime.

Máj, máj, máj, lásku všetkým rozdávaj.

Oteckovi, mamičke, dedkovi aj babičke.
Aj bábätko doma máme,
s láskou sa oň postaráme.
Stužkami sme ozdobili Máj
a ty hudba veselo nám hraj.

V júni otecko svoj sviatok má,

s ním je veľká zábava.
S predškolákmi lúčime sa,
ale v škole stretneme sa.

Ďakujeme, škôlka milá, že si nás tu prichýlila,
sme tu ako rodina, na ktorú sa spomína.

Ak neveríš, tak k nám bež!

Presvedčiť sa môžeš tiež.

kolektív MŠ

DEŇ MATIEK A DEŇ RODINY

Druhú májovú nedeľu si pripomíname dôležitosť ženy ako matky. Matka je človek, ktorý nás nosil pod srdcom, človek, ktorý nám dal nezištnú lásku a starostlivosť od malého dieťaťa a až po celý život. Každý vie, čo matka preňho znamená. Pri tejto príležitosti si deti z materskej a základnej školy spolu so svojimi pani učiteľkami pripravili krásny program z básničiek, pesničiek. Na záver vystúpil folklórny súbor Grúnik pod vedením p. Vierky Podstrelenej. Ak sa v očiach objavili slzy, tak to boli len slzy šťastia.

A nielen mamičky oslavovali, ale aj otcovia a deti. Deň otcov slávime tretiu júnovú nedeľu a Deň detí – 1. júna. Občianske združenie ECHO Breza, obecny úrad Breza pozval všetkých otcov a deti na štadión Pod hájom osláviť tieto dva sviatky ako RODINA. Pripravené boli hry a súťaže, o program sa postarali naši heligonkári. Každý kto sa zúčastnil bol obdarený darčekom.

Rodina vytvára šťastný domov plný lásky a porozumenia, v ktorom spoločne žijeme a máme sa radi. Snažíme sa neustále si pomáhať a byť si nablízku, vždy keď to človek potrebuje. Rodina a domov je miesto, kde sa môžeme kedykoľvek vrátiť. Sme radi, že spoločne vytvárame miesto, kde sa môžeme kedykoľvek vrátiť Takže o rok sa vrátíme!!!

UVÍTANIE DETÍ

Rovnako ako po minulé roky i v tomto roku sme mohli 29. Septembra 2019 v sále Kultúrneho domu slávnostne privítať novonarodené detičky našej obce. Privítané boli krásnym spevom folklórneho súboru Kýčera. Detičkám a rodičom sa prihovoral starosta obce. Rodičia detí, ktoré sa narodili od augusta 2018 do júla 2019 sa podpísali do Pamätnej knihy a detičky boli odmenené darčekom. Spolu ich bolo 23 – 14 dievčat a 9 chlapcov. Detičkám a ich rodičom prajeme veľa, veľa zdravia.

KAMEROVÝ SYSTÉM V OBCI.

Potreba, či nutnosť?

Narastajúci počet drobných krádeží, priestupkov proti verejnému poriadku, poškodzovanie majetku obce a občanov, vandalizmus, rušenie nočného klúdu a neochota občanov spolupracovať pri odhaľovaní možných páchatel'ov tejto proti spoločenskej činnosti viedla k tomu, že obec požiadala o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 2018 na zabezpečenie úloh prevencie kriminality za účelom eliminovania proti spoločenskej činnosti, zníženiu kriminality a zvýšeniu podielu odhalenia kriminálnej činnosti na území našej obce. Dňa 14.11.2018 bola v zmysle Zákona č. 583/2008 Z. z o prevencii kriminality a inej proti spoločenskej činnosti uzatvorená medzi Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Obcou Breza zmluva. Projekt bol finančne podporený Radou vlády Slovenskej republiky pre prevenciu kriminality a z rozpočtových prostriedkov MV SR v zmysle schváleného projektu bola poskytnutá na vybudovanie kamerového systému v obci dotácia vo výške 10 000 €. Predmetom projektu bolo obstaranie a inštalácia 15 ks kamier a príslušenstva, ktoré už monitorujú verejnosti prístupné miesta, obstaranie a inštalácia záznamového zariadenia, vybudovanie obslužného pracoviska na obecnom úrade, montážne práce, zaškolenie osôb. Na základe verejného obstarávania uvedenú zákazku realizovala spoločnosť PC Slovakia s. r. o. Trstená a celkové náklady boli vo výške 23 222,12 €. Kamerový systém je v prevádzke nepretržite, ich prevádzka je automatická, nezávislá na obsluhu. Doba uchovávania záznamov je 15 dní. Spätný monitoring v prípade ohlásenia alebo vlastného zistenia priestupkovej alebo trestnej činnosti, prístup ku kamerovému systému a jeho záznamom je realizovaný vyškolenými osobami, aby bolo garantované právo na súkromie občanov (Zákon č. 122/2013 Z. Z.). Celý systém je možné rozšíriť o ďalšie kamery.

Určite dáte za pravdu, že by sa finančné prostriedky dali využiť lepšie. Nevšímavosť nás všetkých k daniu okolo nás, narastajúci vandalizmus hlavne zo strany mládeže, páchanie environmentálnej kriminality,

rušenie nočného klúdu a pod. nás nútili pristúpiť k takémuto kroku. Obec nemalou sumou prispela k realizácii projektu, no finančné náklady, ktoré bolo potrebné vynakladať na odstraňovanie následkov spáchaných neprispôsobivými občanmi, boli podstatne vyššie a už po pár mesiacoch od realizácie projektu môžeme povedať, že kamerový systém plní svoju úlohu a veľmi dobré ohlasy sú aj zo strany OO PZ Zákamenné, ktorým sa znížil počet výjazdov do našej obce i nárast proti spoločenskej činnosti. Kamerový systém slúži nám všetkým, no nemali by sme sa spoliehať len naň. Nemali by sme sa báť upozorniť, ak sme svedkom páchania niečoho, čo nás bolí, čo je proti našim morálnym a hlavne kresťanským zásadám.

2. ROČNÍK BREZANSKEJ HELIGÓNKY

Dňa 01.09.2019 sa v našej obci Breza, uskutočnil 2. ročník Brezanskej heligónky. Na tejto slávnosti vystúpilo veľa hostí z iných obcí. Zavítala k nám Bystrická kasňa zo Starej Bystrice, ktorej program sa všetkým veľmi páčil a ľudí výborne pobavil. Ďalej sa nám predstavili Čimhovskí heligonkári, Zborovskí heligonkári, Anna Kuklová s dcérou Diankou, Tibor Baláž, František Kamenník, Michal Palko, Viktória Lajčiaková, Veronika Naništová, Adam Večerek, mladí oravskí heligonkári, Martin Triebel, Slavomír Strýček, manželia Kačeríkovci, Ján Sihlovec, Janka Novosadova a Karolínka Juričáková. Chceli by sme sa poďakovať aj hudobníkom z našej obce a to rodine Betíkovej, tiež deťom pod vedením p. Bruna Bartoša, ktorí v tento deň prispeli svojim hudobným programom.

Ďalšie poďakovanie patrí všetkým sponzorom, ktorí boli ochotní a prispeli na naše podujatie, rodičom detí, ktorí to všetko pripravili a tiež p. Milade Hládekovej, ktorá toto podujatie moderovala.

Vraví sa že: „Hudba ľudí spája“, a preto dúfame, že o rok sa na Brezanskej heligónke stretneme znova a bude nás ešte viac a viac.

Denisa Verníčková

VRÁŤME SA K PRÍRODE – KOMPOSTUJME

Kompostovaním si chránime našu Zem a pre naše deti vytvárame spoločne čistejšie, krajšie a zdravšie prostredie, v ktorom žijeme. Čo je kompostovanie? Kompostovanie je prírodný a riadený = kontrolovaný proces za prístupu vzduchu. Kompostovaním premieňame bioodpad (napr. tráva, lístie, podrvené konáre, zvyšky z ovocia a zeleniny) na kvalitné hnojivo = kompost pre našu záhradku. Proces kompostovania prebieha pomocou živých pôdných organizmov (napr. dážďovky, mravce) a mikroorganizmov, ktoré spoločne premieňajú bioodpady na plnohodnotné hnojivo = kompost. Proces kompostovania nezapácha.

Tipy pri kompostovaní

Pri zakladaní prvého kompostu je užitočné spraviť si základku z dreva na spodok kompostéra. Vznikne vzduchová vrstva – organizmy sa lepšie a rýchlejšie dostanú k svojej potrave. Prekopávanie môžeme robiť palicou alebo si zabezpečiť prekopávač kompostu. V zime kompost nepremiešavame. Na začiatku kompostovania môžeme použiť urýchľovač kompostu – urýchli sa. Ak chceme, aby kompostovací proces prebiehal správne a vytvoril sa nám kvalitný kompost, je potrebné zachovať štyri piliere kompostovania:

Prečo kompostovať?

- Bioodpad tvorí až 40 % odpadu, ktorý nám vzniká v domácnosti. Kompostovaním znížime množstvo odpadu, ktorý by inak skončil na skládke.
- Domácom kompostovaním získavame kvalitné a ekologické hnojivo = kompost, čím neznečisťujeme pôdu chemickými hnojivami.
- Kompostovanie je ekologické – vraciame do prírody, čo sme si z nej zobrali, nezaťažujeme životné prostredie, hnojíme ekologicky a chránime svoje zdravie.
- Kompostovanie je legálne – kompostovaním predchádzame vzniku čiernych skládok a eliminujeme vypaľovanie trávy a konárov, pretože tento odpad skompostujeme.

Čo kompostujeme?

- Biologický odpad z domácnosti rastlinného pôvodu – šupky z ovocia a zeleniny, napr. ohryzok z jablka, banánová šupka, orechové škrupinky, šupky z cesnaku a cibule, ale aj šupky z citrusových plodov
- Zvyšky zo spracovania ovocia a zeleniny (napr. pri výrobe domácej šťavy, džemu).
- Tráva, lístie (aj orechové), seno, slama, burina
- Pozberové zvyšky z pestovania – aj rajčiny alebo zemiaky
- Káva, čajové vrecúško aj s papierikom, podrvené škrupiny z vajec
- Piliny, hobliny, drevná štiepka – nie chemicky upravované
- Konáre a zvyšky zo strihania stromov a kríkov
- Papierové kuchynské utierky v menšom množstve
- Trus bylinožravých zvierat

Čo nekompostujeme?

- Veľké kusy bioodpadov
- Odpad živočíšneho pôvodu a kosti (mäsové, mliečne výrobky, ryby)
- Zvyšky varených jedál, koláče, pečivo
- Šupky citrusových plodov (max 20 % celkového objemu)
- Plasty, konzervy, kartóny, textil a sklo, ktoré treba vhodiť do správneho kontajnera

- Chemikálie, lieky, farby, oleje, batérie - vyžadujú si špeciálnu likvidáciu
- Prach, smeti z vysávača
- Výkaly mäsožravých domácich zvierat (kompost z nich je vhodné použiť len na okrasné rastliny)
- Noviny a letáky (obsahujú ťažké kovy)
- Popol z dreveného uhlia

Umiestnenie kompostéra

- Kompostér musí mať zabezpečený kontakt so zemou.
- Umiestniť kompostér v záhrade tak, aby donášková vzdialenosť nebola príliš veľká.
- Aby bol prístupný aj za daždivého počasia.
- Aby neprekážal susedom.
- Aby bol okolo neho dostatočný priestor na manipuláciu.
- Aby nebol vystavený priamemu slnku – ideálny je polotieň.

1. **Správna veľkosť materiálu:** ťažko rozložiteľné materiály ako napr. drevo, stonky, tvrdšie časti zeleniny je potrebné zmenšiť min. aspoň na veľkosť dlane. Čím menšie časti do kompostéra hodíme, tým proces kompostovania urýchlime. Mäkké a šťavnaté materiály nemusíme zmenšovať.
2. **Správna vlhkosť:** nedostatok vlhkosti spôsobuje, že proces kompostovania spomaľuje, resp. zastavuje a kompost vysychá. Naopak, ak je vlhkosť nadmerná, nastane nežiadúci hnilobný proces, ktorý sa prejaví zápachom. Je dobré mať na kompostéri vrchnák. V prípade, že je daždivý rok, tak nám do kompostéra neprší, a naopak, keď je horúce a suché leto, nedochádza k veľkému vysušaniu. Správnu vlhkosť si kontrolujeme pri dokladaní čerstvého materiálu. Ak je obsah kompostéra veľmi suchý, dolejeme vodu. Ak je obsah kompostéra príliš mokry, doložíme suchší materiál (napr. piliny).
3. **Dostatočný prístup vzduchu:** kompostovanie je proces aeróbny, to znamená za prístupu kyslíka. Bez kyslíka proces kompostovania neprebíha, ale dochádza k hnitiu a zápachu. Je dôležité, aby mal kompostér čo najviac vetracích otvorov.
4. **Miešanie materiálov:** bioodpad, ktorý hodíme do kompostéra, je potrebné vždy premiešať. Je dôležité miešať zelené (napr. tráva) s hnedým (napr. štiepka). Optimálne je dvakrát ročne (jar, jeseň) celý obsah kompostéra prekopávať. Ideálne je mať odnímateľné steny, ktoré nám prekopanie urýchlia, čím získame kvalitnejší kompost.

Kedy je kompost hotový?

Vyzretý kompost má hnedú až tmavohnedú farbu, je drobnohrudkovitej štruktúry, nezapácha, ale vonia ako lesná pôda. Čerstvý kompost je možné získať za 2 až 6 mesiacov, zrelý kompost za 6 až 12 mesiacov. Napomôcť nám môže klíčiaci test. Použiť môžeme napr. semiačko žeruchy. Dáme si do misky trochu nášho kompostu, ak vzklíči väčšina semiačok, tak kompost je hotový. Ak nie, proces kompostovania musí ešte pokračovať. Kompost ešte nie je zrelý.

Význam kompostu

1. Používaním kompostu pôdu obohacujeme o organické látky a humus.
2. Zlepšujeme mechanicko-fyzikálne vlastnosti pôdy, najmä pórovitosť v vlhkosť pôdy.
3. Zlepšujeme fyzikálno – chemické vlastnosti pôdy.
4. Humus, ktorý je v komposte, zvyšuje odolnosť pôdy proti okysleniu.
5. Zlepšuje biologické vlastnosti pôdy – zvyšujeme množstvo pôdnych mikroorganizmov.
6. Kompostom zabezpečíme rastlinám dostatok živín počas celého vegetačného obdobia.
7. Zvyšujeme výnosy pestovaných plodín a zlepšujeme ich kvalitu.
8. Používaním kompostu pri pestovaní ovocia a zeleniny znižujeme riziko výskytu chorôb a škodcov.
9. Použitím kompostu pri výsadbe zabezpečíme úspešnejšie zakorenenie nielen priesadám, ale aj stromom a krom.

ŠPORTOVÉ OKIENKO

NAJMLADŠÍ FUTBALISTI POTEŠILI SVOJIMI VÝKONMI

Jesennú časť futbalového ročníka 2019/2020 už majú za sebou naši najmladší futbalisti v kategórii U11 prípravka a U13 mladší žiaci. V týchto vekových kategóriách sa hráva turnajovo postupne v každom družstve. Chlapci dobre pracovali od prvého zápasu, čo nás veľmi potešilo a prinieslo im to druhé miesta v obidvoch kategóriách. Turnaj im však ukázal aj to, že majú pred sebou stále veľa práce. Ak budú k tréningom a zápasom pristupovať s takouto chuťou, bude to výborné. Na záver musíme pochváliť všetkých chlapcov za vystúpenie na turnajoch a ich rodičom treba poďakovať za podporu.

Stanislav Kormaňák

Prípravka U11

Mladší žiaci

BREZANSKÝ ŽIVOT č. 02/2019 ~ občasník ~ Vydavateľ: Obec Breza, Breza 56, 029 53 Breza

Uzávierka čísla: 15.10.2019 ~ Dátum vydania: 15.11.2019

Registrované MK SR pod registračným číslom EV 5716/18, ISSN 2644-5115

Redakčná rada: PaedDr. Zuzana Volčeková, Ing. Magdaléna Matejčíková, Ing. Veronika Kubašová,

Anton Kolena, Bc. Stanislav Kormaňák

Email: breza@orava.sk, kubašova@breza.sk